

ЗВІТ ПРО РОБОТУ КАФЕДРИ СОЦІОЛОГІЇ

у 2022-2023 навчальному році

1. Штат науково-педагогічних працівників.

На кафедрі соціології в минулому навчальному році працювали **13** науково-педагогічних працівників, які сумарно мали **7,0** посадових окладів, із них:

- докторів наук, професорів – 3 (*Сокурянська Л.Г., Сорока Ю.Г., Мусієздов О.О.*);
- докторів наук, доцентів – 1 (*Голіков О.С.*);
- кандидатів наук, професорів – 1 (*Ніколаєвський В.М.*);
- кандидатів наук, доцентів – 5 (*Дейнеко О.О., Зубарєв О.С., Кутирьова В.І., Ніколаєвська А.М., Пак. І.В., Філіппова О.А.*);
- доцентів без наукового ступеня – 0;
- кандидатів наук, старших викладачів – 1 (*Борисов Р.І.*);
- старших викладачів – 0;
- викладачів – 1 (*Романенко П.О.*);
- аспірантів – 6 (*Десенко Д.* (відпустка по догляду за дитиною до 3-х років), *Білозеров К.* (відпустка за сімейними обставинами), *Романенко П., Приступа М., Тягло В., Довбиш Н.*);
- докторантів – 0.

2. Навчальна робота.

2.1. Викладачами кафедри соціології у 2022-2023 навчальному році викладались такі міжфакультетські навчальні курси:

- «Між кільцями та тронами: міф у сучасності» (доктор соціологічних наук, доцент Голіков О.С.; кандидат соціологічних наук, ст. викладач ЗВО Борисов Р.І.)
- «Справедливість» (доктор соціологічних наук, доцент ЗВО Голіков О.С.; кандидат соціологічних наук, ст. викладач ЗВО Борисов Р.І.)
- МФД «Хакінг суспільства» (доктор соціологічних наук, доцент ЗВО Голіков О.С.; кандидат соціологічних наук, ст. викладач ЗВО Борисов Р.І.)
- «Sociology» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Дейнеко О.О.)
- «Тіло та сексуальність у світі, що змінюється» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Зубарєв О.С.)
- «Парадокси сексуальності сучасної людини» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Зубарєв О.С.)
- «Соціологія дитинства» (кандидат соціологічних наук, доцент Кутирьова В.І.)
- «Соціологія щастя» (кандидат соціологічних наук, доцент Кутирьова В.І.)

Для студентів соціологічного факультету були запропоновані курси за вибором:

- «Аналітика реформ у медіа фокусі» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Дейнеко О.О.)
- «Культура і влада: практикум з критичного читання» (доктор соціологічних наук, професор ЗВО Сорока Ю.Г.)
- «Медіа в етнокультурній взаємодії» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Кутирьова В.І.)
- «Політики ідентичності: теоретичні концепти та соціальні практики» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Філіппова О.А.)
- «Практикум з експертизи текстів засобів масової інформації» (кандидат філософських наук, професор ЗВО Ніколаєвський В.М.)
- «Практикум з риторики конфлікту в медіа» (доктор соціологічних наук, професор ЗВО Сорока Ю.Г.)

- «Психодіагностика» (СР) (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Ніколаєвська А.М.)
- «Психодіагностика» (СПМ) (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Ніколаєвська А.М.)
- «Соціологічний аналіз українського суспільства» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Кутирьова В.І.)
- «Соціологічні практики в аналітичних центрах: дослідження, експертиза, проектний менеджмент» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Дейнеко О.О.)
- «Тестові методики в соціології» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Ніколаєвська А.М.)
- «Тіло та сексуальність» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Зубарев О.С.).
- Тіло та сексуальність у суспільстві паноптикуму» (кандидат соціологічних наук, доцент ЗВО Зубарев О.С.).
- «Епістемологія соціального» (аспіранти) (доктор соціологічних наук, доцент ЗВО Голіков О.С.)

2.2. Навчальне навантаження по кафедрі становило 4577 годин та було виконано викладачами кафедри у повному обсязі; це ж стосується і позанавчального навантаження НПП кафедри.

2.3. Заняття проводилися у дистанційному форматі із застосуванням методик дистанційного навчання. Всі заняття проводилися онлайн за допомогою платформ Google Classroom, Moodle, Zoom, Telegram. Навчальні курси адаптовано під дистанційну форму навчання (онлайн навчання): студентам надано в онлайн доступі навчальні матеріали, практичні завдання, підготовлено нові форми завдань для проведення заліків та іспитів.

2.4. Були підготовлені та розміщені на кафедральній сторінці факультетського сайту усі необхідні НМКД з кожної навчальної дисципліни.

2.5. Окрім того, на кафедральній сторінці було прикріплено звіт про роботу в.о.завідувачки кафедри, звіт про роботу кафедри, план роботи кафедри, графіки відкритих лекцій, графіки консультацій тощо.

2.6. Відбувався постійний контроль з боку в.о. завідувачки кафедри комунікації між викладачами і студентами, наявності зібраних контактних даних студентів, мобільних телефонів, груп у меседжерах тощо.

3. Методична робота.

3.1. Методичне забезпечення навчальних дисциплін:

- постійно здійснюється оновлення методичних рекомендацій щодо виконання курсових робіт, самостійних та індивідуальних робіт студентів;
- оновлюються навчально-методичні комплекси дисциплін;
- постійно оновлюються робочі програми навчальних курсів; всі програми мають методичні рекомендації для студентів заочного та дистанційного навчання;
- програми всіх курсів скореговані для онлайн-занять;
- підготовлені та розроблені лекції та практичні заняття в форматі онлайн;
- оновлюються списки рекомендованої літератури з навчальних курсів, пропозиції тем контрольних, курсових та магістерських робіт.

3.2. Контроль якості навчального процесу.

Викладачами кафедри соціології було проведено 11 відкритих лекцій:

1. *Борисов Р.І.* «Проблематика конфліктів у соціології К. Маркса та Г. Зіммеля» (21.10.2022);
2. *Голіков О.С.* "Організація навчальної діяльності студентів: активні методи" (19.10.2022);

3. *Дейнеко О.О.* «Culture in sociological perspective» (16.11.2022);
4. *Мусієздов О.О.* "Місто та міський спосіб життя" (20.10.2022);
5. *Сорока Ю.Г.* "Ритуал у відтворенні нерівності та влади" (16.11.2022);
6. *Сокурянська Л.Г.* «Специфіка соціологічного аналізу соціальних явищ та процесів» (17.10.2022);
7. *Філіппова О.А.* "Ритуали переходу: ініціація" (13.10.2022);
8. *Зубарєв О.С.* «Маркс та марксизм» (17.04.2023);
9. *Кутирьова В.І.* «Медіація в етнічних відносинах» (01.05.2023);
10. *Мусієздов О.О.* «Основи самопрезентації» (15.05.2023);
11. *Ніколаєвська А.М.* «Індивідуальна психологія А. Адлера» (14.04.2023).

Також був проведений аналіз відкритих лекцій.

4. Наукова робота.

За звітний період захистів дисертацій співробітниками та апірантами кафедри не відбувалось.

У 2022-2023 навчальному році співробітники кафедри були залучені до реалізації науково-дослідних проєктів:

- Міжнародний проєкт «Акомодація регіонального розмаїття в Україні» (ARDU), що реалізується спільно з університетом ОслоМет (Норвегія), (керівник дослідницької групи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна – доцент Філіппова О.А., виконавець – доцент Дейнеко О.О.);
- «Розвиток молодіжного лідерства у зміцненні громад через стажування в місцевих адміністраціях та НУО» (із університетом Мейсон, США) (керівник дослідницької групи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна – доцент Філіппова О.А.);
- «Травматичні кордони». Індивідуальний проєкт у межах міжнародного проєкту разом із університетом Східної Фінляндії (виконавець – доцент Філіппова О.А.);
- «Ukrainian geopolitical fault-line cities: urban identities, geopolitics and urban policy» («Українські міста на лінії геополітичного розлому: міська ідентичність, геополітика та міська політика») (Університет Осло, Норвегія, співкоординатор дослідження - професор Мусієздов О.О.) (номер теми: Г/40-18; сума фінансування - 60000 грн.);
- «Українські біженці у Норвегії: досвід, практики, перспективи» (доцент Дейнеко О.О. формат участі – дослідницька робота в якості гостьового дослідника у Норвезькому інституті урбаністичних та регіональних досліджень Осло Метрополітен Університет (Осло, Норвегія) (квітень – вересень 2022 р.).
- написання звіту, підготовка монографії за результатами загальнонаціонального дослідження Соціологічної асоціації України «Старшокласник - 2021: повсякденні практики та життєві плани» (керівниця та виконавиця проф. Сокурянська Л.Г.);
- регіональне дослідження на замовлення місцевих органів влади «Шкільна освіта в умовах війни: кейс Салтівського району м. Харкова» (травень – липень 2023 р.): підготовка та організація дослідження, розробка програми та інструментарію, написання звіту, підготовка та редагування колективної монографії) (керівниця та виконавиця проф. Сокурянська Л.Г.).

У 2022-2023 навчальному році ст. викладач Борисов Р.І. та доцент Зубарєв О.С. взяли участь у IU-Ukraine Nonresidential Scholars Program at Indiana University (Indiana University, USA) як запрошені дослідники.

4. Міжнародне та міжвузівське співробітництво

- Співробітництво між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та Осло Метрополітен Університетом 22 квітня 2022 р. (доцент Дейнеко О.О.);
- Виконання проекту «Ціна миру» разом із університетом Мейсон США (доцент Філіппова О.А., доцент Мурадян О.С.);
- «Громада українських біженців та приймаюча громада у Фінляндії: практики взаємодії та солідарності» - дослідницький проект разом із університетом Східної Фінляндії (доцент Філіппова О.А.)

Викладачами кафедри опубліковано:

Монографії, розділи монографій:

1. **Musiyezdov Oleksiy.** Do National and Geopolitical Identities Explain Attitudes to Decommunisation? A Comparison of Dnipro and Kharkiv. In: Ukraine's Outpost Dnipropetrovsk and the Russian-Ukrainian War / Edited by Taras Kuzio, Sergei I. Zhuk and Paul D'Anieri. E-International Relations Bristol, England, 2022. 164–190 pp.
2. **Yuliia Soroka.** Surviving occupation in Mariupol. in Ed. by Tamara Martsenyuk and Tetiana Kostyuchenko, War in Ukraine. – ibidem-Verlag. - on reduction [link](#)
3. Tatyana Strelkova, **Yuliya Soroka**, Olesia Tieliezhkina and others. (2022). Online Learning Methods for Effective Communication Between Teachers and Students. In Measurement Methodologies to Assess the Effectiveness of Global Online Learning. IGI Global. DOI: 10.4018/978-1-7998-8661-7.ch011 <https://www.igi-global.com/book/measurement-methodologies-assess-effectiveness-global/272196>

Статті, опубліковані у виданнях, що враховуються системами SCOPUS та / або ISI

1. **Golikov Alexander, Deineko Aleksandra** (2022) The Erosion of Sovereignty During the UN Peacekeeping Missions. *Studia Politica. Romanian Political Science Review*. vol. XXII, no. 2. pp. 263-286.
2. **Deineko O.O.** Ukraine, War and Resistance: Reshaping Social Cohesion. *Studia Socjologiczne* 2023, 2 (249). P. 155–177.
3. Aasland A., **Filippova O., Deineko O.** Dimensions of social cohesion in a transitional society: The case of Ukraine. *Europe-Asian Studies*. 2022, 3 (75). P. 422-445. <https://doi.org/10.1080/09668136.2022.2136625>.
4. Одне Осланд, **Ольга Філіппова, Олександра Дейнеко**, Руслан Запорожченко Децентралізація, соціальна згуртованість та етнокультурна різноманітність у прикордонних регіонах України. *Ідеологія і політика*. №3(2022). с.118-140.
5. Ольга Філіппова, Олександра Дейнеко. ПОЛІТИКА ІДЕНТИЧНОСТІ В ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ. *Ідеологія і політика*. №3(2022). с.171-190.
6. Одне Осланд, **Ольга Філіппова, Олександра Дейнеко**, Сабіне Кропп. РЕФОРМИ І СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ У ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ В ОЦІНКАХ ГРОМАДЯН. *Ідеологія і політика*. №3(2022). с.191-220.
7. **Deineko O., Aasland A., Filippova O., Muradyan O.** Perceived Social Cohesion in Post-Soviet Ukraine: Diversity and Attitudes. *East/West Journal of Ukrainian Studies*, 2 (2023). Прийнято до друку.
8. Бакіров В.С., **Дейнеко О.О.** Освіта дорослих у цифровому суспільстві. Науковий колегіум, 2022. №1-2. С. 19-25.
9. **Soroka Y.** Cultural diversity in sociological perspective: polycultural society, power, dialogue. *The Ideology and Politic journal*, 2(21), 2022. DOI: 10.36169/2227-6068.2022.02.00006

10. Soroka, Y., Crawley, S.L., Dzyuba, O. and Green, A. (2023), Perverts or Heroes in the Post-Socialist “Cold War”: Formula Stories of Lesbian/Bisexual/Queer Women and Transgender People in Ukrainian Media. *Symbolic Interaction*. <https://doi.org/10.1002/symb.627>
11. Zubariev O. Meaningful Contexts of Interpretation of Transpersonal Experience by Representatives of the Eastern Spiritual Practices in Ukraine. *Spirituality Studies*. 2023. 9:1. Pp. 88–100.

Інші публікації:

1. Borysov R. (2022) Ukrainian secondary school students about distance learning. *Młodzież wobec zmian społecznych w świecie globalnych ryzyk. Rocznik Lubuski*. Nom 48, scesc 1. 113-126.
2. Aasland, Aadne; Deineko, Oleksandra (2023). Ukrainske lokalsamfunn bidrar i gjenoppbyggingen. Kommunal rapport. <https://www.kommunal-rapport.no/kronikk/ukrainske-...>
3. Deineko, Oleksandra (2023). – Det er en unik periode i Ukraina. Vi trenger å forske på hvordan samfunnet endrer seg under krigen, sier sosiolog Oleksandra Deineko. <https://www.forskerforum.no/det-er-ett-ar-siden-kr..>
4. Deineko, Oleksandra (2023). Flyktingens samfunnsoppdrag. NRK Ytring. <https://www.nrk.no/ytring/flyktingens-samfunnsopp...>
5. Deineko, Oleksandra. Hvordan Ukraina vil vinne krigen. *Aftenposten* 2022 <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/3Eq9wd/hvorfor-ukraina-vil-vinne-krigen>
6. Deineko, Oleksandra. Ukraina: – Vi er på rett vei, korrupsjonen kan beseires. Panorama Nyheter <https://www.panoramanyheter.no/korrupsjon-ukraina/ukraina-vi-er-pa-rett-vei-korrupsjonen-kan-beseires/338954?fbclid=IwAR3RGPcH8gCanMToSVCa0YJsazdH-iGTpeMHagOUY3PpKXxYRAey4TGo7eg>
7. “This is a significant time for the social sciences and humanities, which explore the world of ideas and beliefs.” – 5in10 with Yuliia Soroka, in: TRAFO – Blog for Transregional Research, 30.05.2023, [link](#)
8. Сокурняська Л., Голіков О., Аніпченко С. Вища школа в динамічних умовах (пост)сучасності: чи є місія? (за результатами фоку-сованих групових інтерв'ю). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2022. Вип. 46. С. 50-59. <https://doi.org/10.26565/2227-6521-2021-46-05>

Прийнято до друку:

1. Голіков О.С.; Крайнюков А.О. Ризикогенність модерніті та стратегії (від)творення кризового: теоретична перспектива дослідження. *Український соціологічний журнал*. 2022
2. Голіков О.С.; Нолбат С.В. День усіх (само)закоханих: індивідуально-колективні виміри свята. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2022.
3. Зубарєв О.С. «Поліаморія: визначення, види, форми залучення». *Прийнято до друку* в «Український соціологічний журнал».
4. Зубарєв О.С. «Садомазохізм у повсякденному житті». *Прийнято до друку* у «Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи».
5. Кутирнова В.І. "Чи можливо щастя під час війни: аналіз ціннісних зсувів на матеріалах студентських есе" ("Is happiness possible during war: analysis of value shifts on student essay materials"). *Подано до друку* до Польського Вісника «Rocznik Lubuski».
6. Романенко П.О. «Травма як відправна точка системи координат у конструюванні ідентичності» (Стаття прийнята до друку в «Український соціологічний журнал»)

7. **Романенко П.О.** «Лімінальність у соціогуманіторному дискурсі: визначення, перспективи» (Стаття прийнята до друку у «Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»)
8. **Борисов Р., Сокурянська Л.** Освіта в умовах екстремальних ситуацій: можливості, обмеження, загрози. *Молодь у Центральній та Східній Європі 2023*, вересень-жовтень (Польща, англ.мовою);
9. Бакіров В., **Сокурянська Л.** Ціннісні зрушення у післявоєнній Україні: напрямки, чинники, суб'єкти. *Український соціологічний журнал*. 2022. № 28:
10. **Сокурянська Л., Сопільняк Д.** Суб'єкти системи освіти про трансформацію соціального порядку шкільного навчання в умовах російської агресії (за результатами емпіричного дослідження) / *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2022. № 48:
11. **Беляєва В., Сокурянська Л.** Покоління COVID-19: ціннісні орієнтації та репродуктивні установки. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2022. № 49.
12. **Сокурянська Л.** Нові виклики суспільства ризику: чи зможемо відповісти? *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія соціологічна*. 2023.

Викладачі кафедри соціології взяли участь в організації Міжнародних наукових та науково-практичних конференцій (онлайн та комбінованого формату):

- XXII Міжнародна науково-практична конференція «Харківські соціологічні читання» (3 та 4 листопада 2022 року)
- XVII Міжнародна науково-практична конференція “Якубинська наукова сесія”. Тема конференції – “Українська соціологічна думка: інтроспекція, ретроспекція, перспекція” (7 квітня 2023 року)
- Міжнародна науково-практична конференція «Соціологія – соціальна робота – соціальне забезпечення» (м. Львів, 18-19 травня 2023 року)
- XI Міжнародна наукова конференція «Конфлікти, війни та соціальні трансформації епохи модерну: теорія, історія, сьогодення» (м. Київ, 12 - 13 червня 2023 року)
- XXI Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Соціологія у (пост)сучасності» (м. Харків, 17 березня 2023 р.)

4. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Доцент ЗВО **Зубарєв Олександр Сергійович** пройшов підвищення кваліфікації

- в Центрі післядипломної освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за програмою спеціального курсу з підготовки до складання іспиту з української мови як державної в період з 7 грудня 2022 р. до 20 грудня 2022 р.
- стажування на кафедрі соціології управління та соціальної роботи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з 15 лютого 2023 року по 15 березня 2023 року.

Ст. викладач ЗВО **Борисов Роман Ігорович** пройшов підвищення кваліфікації на курсах для науково-педагогічних працівників:

- «Конструювання дистанційних курсів для системи змішаного навчання у закладах освіти» (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) (180 годин) (березень-червень 2023 р.);
- «Англійська мова – B2» (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, English Language School) (120 годин) (березень-червень 2023 р.);
- «Risk and Crisis Management for a Safer Ukraine Seminar Series» (Mid Sweden University) (34 години) (квітень-травень 2023 р.).

5. Організація наукової роботи студентів та її результати.

- Підготовлено 3 рецензії на кваліфікаційні роботи бакалавра за спеціальністю 061 журналістика (освітньо-професійна програма «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю») (Сокурянська Л.Г.)
- Підготовка рецензії на кваліфікаційну роботу бакалавра за спеціальністю 032 «Історія та археологія» на тему «Дискурсивний простір Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: соціокогнітивний аналіз (2020-2023 рр.)» Гурського Юрія Олександровича (Сокурянська Л.Г.)
- Керівництво науковою роботою призерки I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Беляєвої В. (Сокурянська Л.Г.)
- Публікація наукової статті зі студентами: Беляєва В., Сокурянська Л. Покоління COVID-19: ціннісні орієнтації та репродуктивні установки. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2022. № 49.
- Здійснення керівництва науковою роботою здобувачів вищої освіти з підготовкою доповіді на Всеукраїнській конференції XXI Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «СОЦІОЛОГІЯ У (ПОСТ)СУЧАСНОСТІ» (Тези доповідей Ніколенко Д., Жихаревої А.) (Зубарев О.С.)

6. Організація наукової роботи школярів та її результати.

Ст. викладач ЗВО Борисов Р.І. здійснював керівництво підготовкою роботи учениці-члена МАН України Талків Ю.С. «Інформаційна культура підлітків у сучасних умовах» до Всеукраїнського етапу.